

INFORMASJON TIL KOMMUNENE – JUNI 2019

Utdanningsdirektoratet har nå gitt en uttalelse datert 07.05.19 der de bekrefter at kommunen/fylkeskommunen har ansvar for å utarbeide ASK-innholdet i kommunikasjonsløsningen slik at dette er tilpasset brukerens språklige og kognitive nivå, og følger elevens progresjon og utvikling.

Det er viktig at denne uttalelsen sendes til alle skoler i Rogaland. Informasjonen er viktig for alle som jobber med ASK-brukere innen utdanning.

Utdanningsdirektoratet sin vurdering er følgende:

«I opplæringsloven (oppl.) er bestemmelsene om ASK tatt inn i oppl. § 2-16 for elever i grunnskolen, oppl. § 3-13 for elever, lærlinger, praksisbrevkandidater og lærekandidater i videregående opplæring og oppl. § 4A-13 for personer som har rett til opplæring særskilt organisert for voksne. Det følger av bestemmelsenes første ledd at elever, lærlinger, praksisbrevkandidater, lærekandidater og voksne som helt eller delvis mangler funksjonell tale og har behov for ASK, skal få benytte egnede kommunikasjonsformer og nødvendige kommunikasjonsmidler i opplæringen.

Bestemmelsene om ASK ble tatt inn i opplæringsloven i august 2012. Det ble presisert i forarbeidene til bestemmelsene¹ at reglene ikke innebar nye rettigheter, men det var meningen å synliggjøre det som allerede fulgte av gjeldende regelverk. Det innebærer at skolen skal sørge for en best mulig tilpasning av opplæringen til den enkelte elevs evner og forutsetninger, jf. oppl. § 1-3. I forarbeidene fremhevet også Kunnskapsdepartementet at det følger av oppl. § 9-3 at skolene skal ha tilgang til nødvendig utstyr, inventar og læremiddel, og at kommunen skal bære utgiftene til det undervisningsmaterielle som den enkelte eleven trenger for å delta i opplæringen. Når eleven ikke får eller kan få tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringstilbudet, har eleven rett til spesialundervisning, jf. oppl. § 5-1. Det ble presisert i forarbeidene at retten til spesialundervisning også omfatter utstyr som er nødvendig for å gjennomføre spesialundervisningen. Vi mener det er viktig å ha dette som et utgangspunkt for vurderingen av hvilket ansvar henholdsvis kommunen og fylkeskommunen har når det gjelder kostnader knyttet til individuell progresjon og utvikling, læring, organisering, oppdatering og oppfølging av ASKhjelpemidler knyttet til opplæring.

Etter opplæringsloven er det kommunen som har ansvar for å oppfylle retten til grunnskoleopplæring, jf. oppl. § 13-1. Kommunen skal også oppfylle retten til grunnskoleopplæring for voksne, jf. § 4A-1 og 4A-2. Fylkeskommunen har ansvar for å oppfylle retten til videregående opplæring, jf. oppl. § 13-

3. Fylkeskommunen skal også oppfylle retten til videregående opplæring for voksne, jf. § 4 A-3. Dersom elever, lærlinger, praksisbrevkandidater, lære kandidater og voksne har behov for ASK for å få oppfylt retten til opplæring, må kommunen/fylkeskommunen sørge for å fylle kommunikasjonsløsningen med pedagogisk innhold som er tilrettelagt den enkelte elevens evner og forutsetninger. Vi forstår det pedagogiske innholdet i kommunikasjonsløsningen som en pedagogisk ressurs knyttet til elevens læring, lærings situasjon og læringsutbytte.

Dersom kommunikasjonsløsning eller annet hjelpemiddel skal brukes i opplæringen, må innholdet til enhver tid være tilpasset progresjonen til den enkelte, slik at eleven får oppfylt sine rettigheter etter opplæringsloven med forskrifter. Vi mener derfor at det er kommunen/fylkeskommunen som har ansvar for at kommunikasjonshjelpemiddelet er tilpasset ASK-brukerens språklige og kognitive nivå, og følger elevens progresjon og utvikling. For eksempel vil det være kommunen/fylkeskommunen som sørger for at innholdet følger elevens progresjon ut fra målene i læreplanen i fag og/eller målene i individuell opplæringsplan (IOP). Det vil derimot være NAV som dekker utgiftene til oppdateringer av hjelpemiddelets hardware, (selve talemaskinen) eller hjelpemiddelets software (programvare med nødvendige symboler). ‘

Det er metodefrihet for den enkelte skole. Kommunen/fylkeskommunen velger selv hvordan de vil legge opp opplæringen, hvilket innhold eller ressurser de vil benytte seg av. Vi mener derfor grensen for om det er utdanningssektoren eller NAV som har ansvar, går ved hva som regnes som det didaktiske og pedagogiske innholdet, som kommunen/fylkeskommunen har ansvar for, og hva som regnes som selve hjelpemiddelet, enten det dreier seg om en talemaskin eller utgifter til trykkekostnader til en manuell kommunikasjonsbok som NAV dekker kostnadene til.»

AKT-26

Vi har fått beskjed fra NAV sentralt om at den så langt bevilgede potten til dette formålet er oppbrukt. Det betyr at vi oppfordrer dere til IKKE å sende inn søknader på aktivitetshjelpemidler inntil videre. (Disse vil bli avslått). Dersom det blir bevilget mer penger fra myndighetene – vil vi gi informere dere om det.